

REZUMAT

Prezenta teză de abilitare sumarizează activitatea mea de cercetare după susținerea tezei de doctorat la Universitatea din București, în luna iulie 2000. Contribuțiile descrise în Teza de Abilitare sunt considerate relevante în termen de originalitate și importanță, ele fiind de natură a anticipa o dezvoltare independentă a carierei mele didactice și de cercetare.

Activitatea mea științifică este prezentată în lumina unei arii tematice principale: ***Cercetare asupra eficienței psihoterapiei umanist-experiențiale contemporane.*** Această arie tematică cuprinde trei mari direcții: cercetarea asupra eficienței psihoterapiei experiențiale pentru hiperactivitatea cu deficit de atenție la copil, studii clinice controlate ce au ca scop crearea și validarea unor programe de psihoterapie umanist-experiențială pentru probleme specifice la adultul tânăr, precum și dezvoltarea unor noi instrumente și proceduri de psihodiagnostic bazate pe teoriile umanist-experiențiale.

În ceea ce privește cercetarea asupra eficienței psihoterapiei experiențiale pentru hiperactivitatea cu deficit de atenție la copil, am prezentat rezultatele a trei studii semnificative. Primul studiu a fost teza mea de doctorat ce cuprinde un experiment clinic al cărui scop a fost analiza eficienței unui program complex de psihoterapie în tratamentul hiperactivității cu deficit de atenție la copil. Acesta este, din câte știu eu, primul studiu clinic controlat realizat în România asupra eficienței unei abordări psihoterapeutice de tip umanist-experiențial la copii. Al doilea studiu este un grant CNCSIS ce a avut ca obiectiv analiza eficienței unui program de psihoterapie experiențială asupra tulburărilor disruptive la copil. În acest studiu am combinat cercetarea de outcome cu cercetarea de proces, și de asemenea am tradus și adaptat pe populația românească și pentru psihoterapia cu copii scala de măsurare a alianței terapeutice Working Alliance Inventory (Horvath&Greenberg, 1989). Al treilea studiu abordează problema influenței nivelului intelectual asupra rezultatelor psihoterapiei la copilul cu ADHD. Rezultatele au arătat că, la copiii cu un coeficient de inteligență ușor sub medie, progresul comportamental este mai bun la trei indicatori (vorbirea excesivă în timpul lecțiilor, jocul cu obiectele în timpul lecțiilor și capacitatea copilului de a sta așezat în timpul lecțiilor), în timp ce la ceilalți indicatori nivelul intelectual nu afectează intervenția psihoterapeutică.

În ceea ce privește studiile clinice controlate ce au avut ca scop crearea și validarea unor programe de psihoterapie umanist-experiențială pentru probleme specifice la adultul tânăr, am prezentat rezultatele a două cercetări. Primul studiu este un proiect CNCSIS centrat pe dezvoltarea și validarea unui program menit să îmbunătățească competențele sociale ale studenților implicate în succesul profesional, prin utilizarea unor tehnici derivate din

psihoterapiile experiențial-umaniste. Cercetarea a avut trei principale aspecte inovative: dezvoltarea unei scale de evaluare cu ancore comportamentale pentru evaluarea performanței tehnice și contextuale, adaptată pentru mediul organizațional românesc, dezvoltarea unui profil al competențelor generice ce favorizează succesul profesional în mediul organizațional românesc, precum și crearea și validarea unui program de antrenare a competențelor, în scopul dezvoltării competențelor sociale ale studenților de la programele universitare de licență. Al doilea studiu a fost crearea și validarea unui program experiențial de învățare a abilităților de bază pentru psihoterapie, adaptat pentru studenții de la programul de studii universitare de licență în psihologie.

În ceea ce privește dezvoltarea unor noi instrumente și proceduri de psihodiagnostic bazate pe teoriile umanist-experiențiale, am prezentat rezultatele a trei studii semnificative. Primul studiu a cuprins crearea și validarea a două tehnici dinamice de diagnostic experiențial pentru copiii cu hiperactivitate cu deficit de atenție. Al doilea studiu prezintă crearea și validarea unei proceduri experiențiale de evaluare psihologică pentru tulburările emoționale subclinice la studenții de la programul de studii universitare de licență în psihologie. Al treilea studiu a reprezentat construcția și validarea Chestionarului pentru deschiderea la experiență. Deschiderea la experiență este un concept utilizat în evaluarea psihologică în modelul Big-Five. Scopul cercetării noastre a fost dezvoltarea unui instrument care să măsoare această trăsătură de personalitate, astfel încât, cu ajutorul lui, să pot fi scoase în evidență mecanismele de schimbare psihoterapeutică. Instrumentul poate fi utilizat pentru a identifica mecanismele de schimbare psihoterapeutică, constructul fiind relaționat cu o resursă personală generală ce ajută individul să-și mențină și să-și promoveze sănătatea.

O altă parte importantă a activității mele profesionale este formarea profesională și supervizarea. Un studiu semnificativ pe care l-am realizat în domeniul supervizării pentru psihoterapie a avut scopul de a determina cum își aleg studenții la psihologie orientarea psihoterapeutică în care își fac formarea profesională postuniversitară: în funcție de credințele lor despre sine, în funcție de acceptarea de sine sau în funcție de cunoștințele teoretice pe care le au în domeniul psihoterapiei.

Direcțiile de cercetare pe care le voi dezvolta în anii următori vor include aspecte teoretice și practic-aplicative cuprinse în două dintre temele descrise în primul capitol al acestei teze: cercetarea asupra eficienței psihoterapiei experiențiale pentru hiperactivitatea cu deficit de atenție la copil, studii clinice controlate ce au ca scop crearea și validarea unor programe de psihoterapie umanist-experiențială pentru probleme specifice.

În ceea ce privește cercetarea privind eficiența psihoterapiei experiențiale pentru hiperactivitatea cu deficit de atenție la copil, intenționez să îmi continui efortul de a rafina un program de psihoterapie experiențială validat științific pentru copiii cu ADHD, precum și să public un manual specializat de psihoterapie.

În ceea ce privește crearea și validarea unor programe de psihoterapie umanist-experiențială pentru probleme specifice, intenționez să mă centrez pe tulburările anxioase, în special pe tulburarea de panică și pe tulburarea de stres posttraumatic. Primul proiect la care lucrez în această direcție este crearea, implementarea și validarea unui program de psihoterapie experiențială pentru tulburarea de stres posttraumatic la adulții cu leziuni ale coloanei vertebrale.